

A different stratigraphy was recorded in the trenches excavated in the NW and W parts of the park. This part of the park was formed through the effect of urban influences and processes. The earliest cultural layer horizons were unearthed in trench 22 and date to the 17th century. A fragment of the base of the defensive wall was also unearthed in the trench (like in 2011) (Figs. 2, 9–10).

As was conjectured, fragments of the former sauna complex, erected in the 17th century and probably burnt down during one of the two fires that occurred in the first half of the 18th century (likely 1737 since it is known that this fire originated in the nearby former royal watermill), were unearthed in trenches 35 and 36 (Fig. 7, 11–14). After this fire, the sauna was no longer used because only a very thin cultural layer had formed prior to the reconstruction in the second half of the 19th century.

In the NW part of the park in the second half – late of the 19th century, the Vilnia channel, which nearby was up to 1.5 m deep and 6 m wide at its top, was filled in, thereby solving the groundwater problem (Fig. 8).

Ramūnas Šmigelskas,
Ignas Sadauskas

Žygimantų gatvė 1

2012 m. lapkričio mėnesį Vrublevskių bibliotekos teritorijoje, Žygimantų g. 1 atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrimai. Tirta vieta patenka į Vilniaus senojo miesto (UK 25504) teritoriją. Šis sklypas yra buvusio istorinio Puškarnios priemiesčio dalis. XVI–XVIII a. jame plytėjo Radvilų rūmų valdoms priklausęs itališko stiliaus sodas su tvenkiniais, kurie pavaizduoti 1737 m. J. G. M. Fiurstenhofo (istorinė posesija 656), taip pat 1808 m. K. Grunerto Vilniaus miesto plane. Jie užpilti XIX a. I pusėje įrenginėjant bulvarą palei Nerį tarp Žaliojo tilto ir Antakalnio. XIX–XX a. sandūroje šiame kvartale suformuotas mūrinis užstatymas ir dabartinis išplanavimas. Dabartinis Vrublevskių bibliotekos pastatas (buvę Tiškevičių rūmai) pastatytas 1884–1885 m.

Žygimantų g. 1 sklypas anksčiau archeologų netyrinėtas. Artimiausi archeologiniai tyrimai 2003–2004 m. vykdėti L. Girlevičiaus šalia esančiame sklype Žygimantų g. 2 (ATL 2003 metais, V., 2005, p. 188–191; ATL 2004 metais,

1 pav. Tirtų šurfių vietos, pažymėtos 1808 m. K. Griunerto ir ortografiniame planuose: 1 – tirtų šurfių vietos; 2 – dabartinių pastatų vietos. R. Šmigelsko brėž.

Fig. 1. The test pit sites marked in the 1808 K. Grunert and orthographic plans: 1 – sites of excavated test pits; 2 – locations of the present-day buildings

V., 2006, p. 223–224). Jų metu iširta ir žvalgyta apie 800 m², kultūrinio sluoksnio storis siekė 2–4,5 m. Ankstyviausias kultūrinio sluoksnio horizontas datuotas XVI–XVII a.

2012 m. būsimu laikino knygų saugyklos pastato ir planuojamo naujo dujotiekio vietose archeologinių tyrimų metu iširti 8 2x2 m dydžio šurfai, iširtas bendras 32 m² plotas (1 pav.). Jų metu fiksuotas 3,2–5 m storio kultūrinis sluoksnis. Dalyje šurfų (5, 6) žemės pasiektas rankiniu geologiniu grąžtu, o visame tirtame plote – šurfe 8. Tyrimų metu nustatyta, kad visuose tirtuose plotuose viršutinį supiltinį sluoksnį sudarė iki 2 m storio XIX–XX a. supiltos griuvenos, tikriausiai atvežtos iš kurios nors Vilniaus miesto vietos. Tarp XIX–XX a. radinių pasitaiko ir XVII a. datuojamų šukių. Taip pat šiame supiltiniame sluoksnyje, šurfluose 6 ir 8, surasti du atsiktiniai arba leto strėlių antgaliai (įmovinis ir įtveriamasis). Po supiltiniais sluoksniais visuose šurfluose tirtas XVII–XVIII a. datuotinas 0,4–1,2 m storio juodos, durpingos žemės sluoksnis, gilyn pereinantis į labai vandeningas juodas ar rudas durpes. Sprendžiant pagal išskirtą stratigrafiją ir minėtus planus, Mokslų akademijos bibliotekos saugykla, administracinio teismo rūmai (Žygimantų g. 2) bei tirtas kiemas yra pastatyti buvusių Radvilų rūmų sodo tvenkinių vietoje. Šiame sluoksnyje visuose tirtuose plotuose aptikta XVII–XVIII a. datuojamos buitinės keramikos šukių, XVII a. žaliai glazūruotų plokštinių koklių fragmentų, Jono Kazimiero Vazos Lenkijos šilingas ir kiti dirbiniai. Durpingame sluoksnyje šurfluose 1 ir 4 2,2–2,6 m gylyje surasti XVII a. I pusės – XVIII a. 76 odinių batų, diržų ir kitų odinių dirbinių fragmentai.

Šurfluose 6 ir 8 aptikti medinių konstrukcijų fragmentai datuoti XVII–XVIII a. Jų paskirtį galima būtų nustatyti tik platesnių tyrimų

metu. Geologiniu grąžtu pasiektų kultūrinio sluoksnio horizontų tiksliau datuoti nepavyko. Patys giliausi sluoksniai gali būti ankstyvi, kadangi po durpių sluoksniu fiksuotas intensyviai juodos žemės tarp sluoksnis.

Surinkti radiniai perduoti LNM.

Žygimantų St. 1

In 2012, eight test pits (a total of 32 m²) were excavated at the site of the Radvila Palace royal garden (Fig. 1). A 3.2–5 m thick, 17th–20th-century cultural layer was recorded. A 19th–20th-century layer was found at a depth of up to 2 m. The 17th–18th-century lower horizon layers were 0.4–1.2 m thick. These horizons contained an abundance of fragments of household pottery, panel stove tiles (*Blattkacheln*), and leather artefacts, a John II Casimir coin, etc. 16th–18th-century wooden structures were also excavated and recorded in test pits 6 and 8.

Manvydas Vitkūnas,
Kęstutis Katalynas

Pilies gatvė 32

Vilniaus senajo miesto vietos su priemiesčiais (UK 25504) teritorijoje, pastato Pilies g. 32 viduje, patalpos 6–1 PR dalyje 2012 m. spalio–gruodžio mėnesiais ir 2013 m. sausio–vasario mėnesiais atlikti archeologiniai tyrimai. Iš istorinių šaltinių žinoma, kad XVI a. dabartinio namo Pilies g. 32 vietoje stovėjo mediniai ir mūriniai pastatai. 1591 m. pastatą Ašmenos pastalininkui Jonui Veličkai dovanavo Mikalajus Kristupas Radvila Našlaitėlis. J. Veličkai atitekęs sklypas ribojosi su 1557 m. sudegusios ir neatstatytos Apaštalo Evangelisto Šventojo Joano cerkvės teritorija. 1622 m. namą pirkė Andrejus Erimovičius. Pastatą ne kartą niokojo